

Studiedag

De nieuwe wetgeving inzake de VZW, de Stichting en de Internationale Vereniging

ANNE VERMEIRE

Adviseur IBR

RUTGER VAN BOVEN

Adviseur IAB

Het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten organiseerde, in samenwerking met het Instituut der Bedrijfsrevisoren, op 17 september 2002 een studiedag over de nieuwe wetgeving inzake de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale vereniging zonder winstoogmerk en de stichtingen.

In zijn welkomstrede legde de heer J. DE LEENHEER, Voorzitter van het IAB, de nadruk op het belang om aan de aanwezige beroepsbeoefenaars de krachtlijnen van de nieuwe wet op de VZW toe te lichten. De verschillende sprekers belichtten de wetgeving vanuit diverse invalshoeken.

Het uitgangspunt voor deze studiedag was de definitieve goedkeuring door de Kamer van de wet van 2 mei 2002, die de wet van 27 juni 1921 op de VZW's hervormt. De wet (hierna "de nieuwe wet" genoemd, definitieve versie in het B.S. van 11 december 2002) treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand

volgend op de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het Koninklijk Besluit ter uitvoering van de Wet van 2 mei 2002 houdende wijziging van de Wet van 27 juni 1921. Er werd in een overgangperiode voorzien voor die VZW's die werden opgericht vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet. Artikel 63 van de nieuwe wet voorziet dat deze onderworpen worden aan de nieuwe wettelijke verplichtingen binnen een termijn die bij koninklijk besluit zal worden vastgesteld maar die niet korter mag zijn dan één jaar en niet langer dan vijf jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van de wet.

De Minister van Justitie, de heer Marc VERWILGHEN, wees op de verdienste van de nieuwe wet, met name de wet van 27 juni 1921 te moderniseren en te rationaliseren, een grotere rechtszekerheid te bieden aan derden en misbruiken van deze juridische instelling tegen te gaan. De Minister benadrukte de impact van de nieuwe wet, dit in het bijzonder omdat België een uitgebreid verenigingsleven kent. Het aantal actieve vzw's wordt in ons land

immers op 65 000 geraamd, die samen ongeveer 350 000 personen te werk stellen. De nood aan kwalitatief boekhoudkundig, juridisch en fiscaal advies binnen de social profit-sector zal, als gevolg van de nieuwe wettelijke verplichtingen, dan ook ongetwijfeld groot zijn. Vanuit deze vaststelling deed de Minister op de studiedag een duidelijke oproep aan de accountants, belastingconsulenten en bedrijfsrevisoren om voor een eerste advies aan een vzw, stichting of interna-

tionale vereniging een gunsttarief te hanteren.

De Heer Philippe VERDONCK, deskundige op het kabinet van de Minister van Justitie, belichtte in zijn betoog de redenen die de wetgever er toe brachten om de wet van 27 juni 1921 te wijzigen. Enerzijds moest de wetgeving in overeenstemming gebracht worden met artikel 6 van het Verdrag van Rome, en anderzijds moest het oneigenlijk aanwenden van de VZW tegengegaan worden (problematiek van de "valse VZW's en de ontoereikende boekhouding). Volgens de heer Verdonck situeert de hervorming zich rond vier grote krachtlijnen. Vooreerst bevordert de nieuwe wet een zekere administratieve vereenvoudiging teneinde de vrijheid van vereniging in België te versterken. In de tweede plaats worden de derden en de leden nog beter beschermd in de mate dat de VZW's meer en meer rechtshandelingen gaan stellen. In de derde plaats evolueert de nieuwe wet naar een geringere fiscale druk met het oog

op het bevorderen van de synergieën (overdrachten om niet tussen VZW's worden onderworpen aan een algemeen recht van 25 euro).

Ten vierde kent de hervorming het luik van de private stichting, een nieuw juridisch instrument.

De heer Jan VERHOEYE, accountant en belastingconsulent, gaf vervolgens een grondige uiteenzetting over de certificatie van aandelen en over Stichtingen. Hij besprak de fiscale aandachtspunten van de private stichting die dienst kan doen als "administratiekantoor" voor de certificatie van titels.

De heer J.-L. SERVAIS, bedrijfsrevisor en accountant, besprak de verplichtingen inzake boekhouding, jaarrekening en de controle hierop. Dit thema werd verder ontwikkeld door de heer André KILESE, Ondervoorzitter van het IBR, die de klemtoon legde op de draagwijdte van deze verplichtingen, die verschilt in functie van en naargelang de omvang van de vereniging. In een poging tot vereenvoudiging onderscheidt men "kleine VZW's", "grote VZW's" en "zeer grote VZW's".

Wat de boekhouding betreft, schrijft de nieuwe wet voor dat de "kleine VZW's" een vereenvoudigde boekhouding zullen voeren die ten minste betrekking heeft op de mutaties in contant geld of op de rekeningen, overeenkomstig een door de Koning vastgesteld model (artikel 17, §2). De andere VZW's ("grote VZW's" en "zeer grote VZW's") daarentegen moeten een volledige boekhouding

voeren, die geïnspireerd is op de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding van de ondernemingen (artikel 17, §3 en artikel 17, §5).

Wat de openbaarmaking van de jaarrekening betreft, preciseert de nieuwe wet dat de goedgekeurde jaarrekening van de "kleine VZW's", zoals toegevoegd aan het dossier van de VZW, dient te worden neergelegd op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg (artikel 26novies, §1, 5°). De jaarrekening van de "grote VZW's" en de "zeer grote VZW's", in bijlage bij het dossier, moeten daarentegen bij de Nationale Bank van België worden neergelegd (artikel 17, §6). In dit opzicht is de nieuwe wet veel dwingender dan het Wetboek van Vennootschappen dat niet alle vennootschappen onderwerpt aan de verplichting tot openbaarmaking van de jaarrekening.

Wat de controle betreft, zijn enkel de "zeer grote VZW's" ertoe gehouden één of meer commissarissen aan te duiden, die belast zijn met de controle van de financiële toestand van de jaarrekening en van de regelmatigheid in het licht van de wet en van de statuten, van de verrichtingen die in de jaarrekening moeten worden vastgesteld (artikel 17, §5). Deze bepaling van de nieuwe wet beoogt een antwoord te bieden op de huidige vragen van de schenkers, van het publiek en zelfs van de leden ten aanzien van de VZW, die over een niet te verwaarlozen vermogen beschikt.

De wet gaat een stuk verder inzake transparantie dan in het geval van handelsvennootschappen. De nieuwe wet voorziet inderdaad voor iedere persoon in het recht om kosteloos kennis te nemen van documenten opgenomen in het dossier dat door de VZW krachtens artikel 26novies, §1, 7° wordt neergelegd. Het Wetboek van

De heren Ludo SWOLFS, Voorzitter IBR en Johan DE LEENHEER, Voorzitter IAB

*De heer Marc VERWILGHEN,
Minister van Justitie*

belastingconsulent, de door de nieuwe wet aangebrachte wijzigingen, meer bepaald inzake inkomstenbelastingen, registratierechten, en successie- en zegelrechten. Volgens de heer Michel DE WOLF, bedrijfsrevisor, brengt de nieuwe wet een gedeeltelijke toenadering tot stand tussen het juridisch kader van de verenigingen zonder winstoogmerk en dat van de internationale verenigingen zonder winstoogmerk. Laatstgenoemd kader behoudt echter enkele bijzonderheden inzake het verwerven van rechtspersoonlijkheid, vennootschapsorganen, transparantie, neerlegging van het administratief dossier en meer bepaald de vereffening. Deze juridische en fiscale verschillen kunnen de doorslag geven voor de keuze tussen de ene of de andere rechtspersoon. De studiedag werd afgesloten met een cocktail om de ongeveer 900 deelnemers de gelegenheid te geven hun respectieve standpunten inzake de behandelde thema's met de sprekers uit te wisselen. ¶

Vennootschappen daarentegen voorziet slechts in een recht van inzage van het geheel van de documenten wanneer er geen commissaris werd benoemd. De Voorzitter van het Instituut der Bedrijfsrevisoren, de heer Ludo SWOLFS, preciseerde dat de studie-

dag gewijd was aan een analyse van de bepalingen van de nieuwe wet die een betere transparantie en een betere controle garanderen van de VZW's, waaronder deze die een fiscale impact hebben. In dat verband schetste de heer Dirk DESCHRIJVER, bedrijfsjurist en

